

بررسی تأثیر رسانه های نوین ارتباطی بر تغییر ارزش های جوانان، مطالعه موردی. دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی اهواز

دکتر عادل ابراهیمی لویه، ناهید محمودوند.
عضو هیات علمی موسسه آموزش عالی البرز
کارشناسی ارشد علوم اجتماعی موسسه آموزش عالی البرز. پژوهشگر

چکیده

ارزش ها، باورها و اعتقادات، پایه و اساس بینش و کنش انسان را تشکیل می دهند و در انتخاب، گزینش و انجام کنش، نقش دارند و تعیین کننده رفتار و کنش اجتماعی هستند که در آداب و رسوم، قوانین، اعتقادات و اصول مقدس و شیوه های زندگی روزمره تجلی می یابند و از نظر اهمیتی که دارند، یکسان نبوده و در مجموعه ای جای دارند که نظام ارزشی نامیده می شود. با توجه به تغییرات سریع در ابعاد مختلف زندگی بشر طی سالیان اخیر، ارزش ها نیز در ابعاد مختلف دچار تغییراتی شده اند. بنابراین تغییر ارزش ها را می توان یکی از دستاوردهای استفاده از ماهواره و اینترنت دانست. هدف اصلی این تحقیق، مطالعه تأثیر رسانه های نوین ارتباطی بر تغییر ارزش های جوانان، در قالب نظریه تلفیقی تبپ های ارزشی - شخصیتی اشپرانگر، تئوری دگرگونی ارزشی اینگلهارت و دوران تاریخ اجتماعی بشر رایزمن می باشد. جامعه آماری مورد مطالعه، دانشجویان دختر و پسر دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی اهواز است که از میان ۱۳۰۰ نفر بر اساس فرمول کوکران و فرمول تصحیح ۲۲۰ نفر و با استفاده از روش پیمایشی (Survey) و ابزار پرسشنامه مورد مطالعه قرار گرفتند. با استفاده از داده های پیمایش، سه بُعد ارزش های اجتماعی، اقتصادی و دینی مورد بررسی قرار گرفته اند. در این تحقیق پس از بررسی ابعاد ارزش های اجتماعی و اقتصادی و دینی و نیز عوامل مؤثر بر آن، از نظریات حوزه ارتباطات و جامعه شناسی استفاده شده است. یافته های تحقیق نشانگر این مسئله می باشد که بین میزان و نوع استفاده از کانال های ماهواره ای و شبکه های اینترنتی و بُعد ارزش های اجتماعی و دینی دانشجویان رابطه معنادار و منفی می باشد. همچنین، رابطه بین میزان و نوع استفاده از کانال های ماهواره ای و شبکه های اینترنتی و بُعد ارزش های اقتصادی دانشجویان، مستقیم و مثبت است.

واژگان کلیدی: نظام ارزشی - تغییر ارزش ها - ماهواره و اینترنت - جوانان

مقدمه

در دنیای پر تلاطم امروز که تغییر و تحول عنصر پایدار جوامع گشته است، در هر زمینه ای شاهد دگرگونی های سامان مند، تدریجی، ناگهانی، سطحی، عمیق و گسترده هستیم. یکی از دگرگونی های گسترده که در شرایط فعلی جوامع با آن روبرو هستند، دگرگونی در عرصه ارتباطات و تکنولوژی های اطلاعاتی است که اکثر جوامع (سنتی و مدرن) را فرا گرفته است. فرآیند جهانی سازی که با گسترش تکنولوژی های اطلاعاتی - ارتباطی نوین همراه بوده از نظر کمی و کیفی گستره ارتباطات انسانی را بسط داده و ارکان مختلف حیات اجتماعی را تحت تأثیر خود قرار داده است.

با آن که قرون اخیر، تنها سهم کوچکی از زمان را در تاریخ بشر به خود اختصاص می دهند، جهش ها و انقلاب های علمی و تکنیکی به وقوع پیوسته در این قرون چنان چشم گیر است که شاید بیش از مابقی این تاریخ، توجه ما را به خود جلب می کند. یکی از محصولات انقلاب های علمی که نقش فزاینده ای را در حیات بشری به عهده گرفته، ارتباطات رسانه ای است. امروزه این ارتباطات نقشی فزاینده در زندگی بشر یافته اند، به صورتی که اغلب ما نمی توانیم نوعی زندگی بدون کامپیوتر، رادیو، تلویزیون و... را تصور